

Nyárfa gyapjaspille nevelési kísérlet tanulságai

TÓTH JÓZSEF

A nyárfa gyapjaspille (*Stilpnotia salicis* L.) kártételét az 1968-as évben sokfelé láthattuk, elsősorban útmenti fasorok és erdősávok fáin. Magas egyedszámú előfordulása indokoltta teszi azt az aggodalmat, hogy a lepke fő károsító területéről, a fasorokból, nagyobb állományokba, összefüggő erdőterületekre is áttelepszik. Méginkább igazolja ezt a feltevést a manapság telepített nyár állományok tág hálózata és nem utolsó sorban fafaja. Különösen az olasz nyár válhat, mint azt a kísérlet is igazolja, fogékonyra a nyárfa gyapjaspillével szemben.

Két leggyakrabban ültetett nyárfajtánk: az óriás és az olasz, továbbá a kecskeméti populétumban megfigyelt rezgőnyár (oltvány a 184. számú fáról) szolgáltak a nevelési kísérlethez táplálékul. Utóbbit azért vontam be megfigyeléseimbe, mert feltűnően jó, egyenesnövéssű, piramis alakja útfásításnál, fasorok létesítésénél igen előnyös tulajdonságok.

A három nyárfajta lombjával hatszoros ismétlésben 25 napon át etettem az állatokat és figyeltem fejlődésüket. Az alábbiakat állapítottam meg:

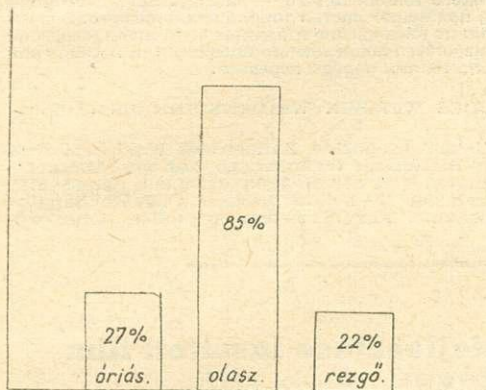
Az olasz nyár lombbal etetett állatok rendkívül jól fejlődtek, ellentétben a másik két nyárfajtajával etetett hernyókkal. A kikelt lepkék és megbetegedett

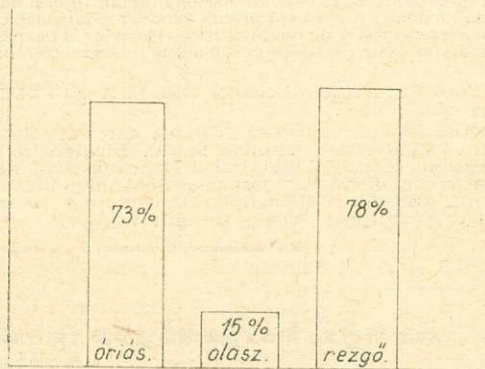
1. ábra. Nyárfa gyapjaspille által lerágott óny állomány
Kecskemét, Városföld

egyedek számának összehasonlításából is látható az olasz nyár fogékonysága. A kikelt lepkék számának növekedése ugyanezt mutatja.

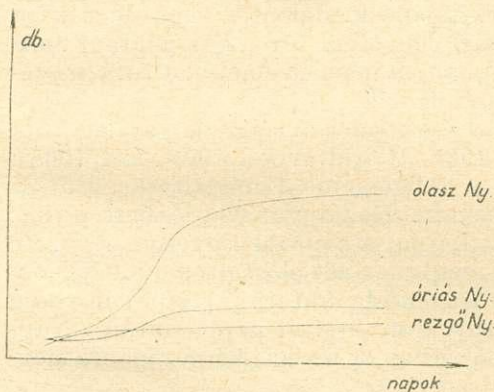
A nevelési kísérlet eredményének alátámasztására táplálékválasztási megfigyeléseket is végeztem. A petékből frissen kibújt hernyók nevelőedényébe olasz és óriás nyárból vágott egyenlő nagyságú levéldarabokat helyeztem el. Egy-két nap múlva a kivett levéldarabokon észrevehető különbség mutatkozott a rágás

2. ábra. Kikelt lepkék számának százalékos kimutatása

3. ábra. Megbetegedett egyedek számának százalékos kimutatása

4. ábra. Kikelt lepkék számának növekedése az idő függvényében

Eredménytáblázat

Sorszám	Fafaj	Kikelt lepkék száma	Beteg egyedek száma
1.	olasz Ny	50	9
2.	óriás Ny	16	44
3.	rezgő Ny	13	44
SzD _{5%}		2,96	2,89

felületének nagyságában. A rágott és az épen hagyott felület százalékos összehasonlításából a következő eredményt kaptam.

Az esetek 71⁰/₀-ában az olasz, és csak 29⁰/₀-ában az óriás nyáron jelentkezett erősebb rágás. A nevelési napló adatai alapján összeállított táblázat szignifikáns különbségeket mutat a három nyárfajtával etetett állatok fejlődése között.

Fentiekből megállapítható, hogy a nyárfa gyapjaspille nagyon jó fejlődést mutat olasz nyáron, következésképp elsősorban a tághálózatú olasz nyár állományok vannak kitéve támadásának. Különösen ott várható a fertőzés, ahol a közelben hernyórágta fasor húzódik. Ugyanakkor érdemes figyelmet szentelni a rezgőnyárnak, mert ennek lombja szemmel láthatólag nem megfelelő tápláléka

a károsítónak. Azok a faszorok, útmenti és major fásítások, melyek ebből a fajtából állnának, minden bizonnyal elkerülnék a nyárfa gyapjaspile károsítását, és egyben a károsító minimális egyszámra csökkenne a kedvezőtlen táplálkozási viszonyok következtében.

Tom II.: ВЫВОДЫ ПО ОПЫТУ ВЫРАЩИВАНИЯ ТОПОЛЕВОГО НЕПАРНОГО ШЕЛКОПРЯДА.

Gusеницы *Stilpnotia salicis* L., питающиеся листьями тополя итальянского на 85% в здоровые бабочки развились, в то время как питавшиеся листьями гигантского тополя только — на 27%. Если гусеницам предоставить возможность выбора пищи, то они на 71% пожирают листья тополя итальянского. Значит можно ожидать, что вредитель нападёт в большей степени на насаждение итальянского тополя, особенно на лесополосы и на опушки леса. Поэтому в целях наименьшего повреждения вредителями насаждений нужно подбирать более устойчивые к повреждениям вредителями породы деревьев.

Tóth J.: ERFABRUNGEN BEI DER AUFZUCHT DES WEISSEN WEIDENSPINNERS (Stilpnotia salicis L.)

Aus 85% der mit den Blättern der Pappelsorte 'I-214' ernährten Raupen des Weidenspinners entwickelten sich gesunde Falter. Dienten 'Robusta'-Blätter als Nahrung, so war das Aufzuchtsergebnis nur 27%. Bei freier Nahrungswahl bevorzugten 71% der Raupen das Laub der 'I-214'. Es ist zu erwarten, dass der Schädling die Kulturen der 'I-214' in grösserer Masse befallen wird, vor allem Reihenspflanzungen und Bestandessäume. Für diese Zwecke sollen daher weniger gefährdete Sorten gewählt werden.

Az egri kérgezőgép továbbfejlesztése lassított film segítségével

Dr. KOVÁCS JENŐ

Az egri kérgezőgép 1963-tól napjainkig jelentős változáson ment keresztül. A két személyes kérgezőgép típustól eljutottunk az egyszemélyes típusig. A gyermekbetegségeket fokozatosan kiküszöböltük. Jelentős segítséget kaptunk ehhez a soproni Erdészeti és Faipari Egyetem erdészeti géptani tan-zsékétől. Ma már a hazai erdőgazdaságokban, faipari üzemekben és a mezőgazdaságban közel 300 db egri kérgezőgép dolgozik.

Az egri kérgezőgépet — mint új megoldást — számos országnak a szaksajtója többször is méltatta (Holz-Kurier 1965, 1966, World Wood 1967, Les 1968); rövid ismertetést adott a többi között: az Allgemeine Forstzeitung, a Holz und Forst, Die Sozialistische Forstwirtschaft. Hazai vonatkozásban pedig: Az Erdő, Erdőgazdaság és Faipar, Újítók Lapja, a soproni Egyetem jegyzete stb. A kérgezőgép szélesebb körben való megismerését elősegítette a BNV-on, valamint több országos újítási kiállításon történő bemutatása, 1965-ben pedig Ausztriában — a Bécsierdőben és Németújváron — volt gépbemutató. Napjainkban már nemcsak európai országokból érkezett az egri kérgezőgépre megrendelés, hanem még Japánból is.

Az állandó jellegű érdeklődés szinte kötelezően írta elő számunkra a folyamatos fejlesztést. A kérgezőgép legfontosabb munkaeszköze a speciális anyagból készült rugalmas kalapács, s ezért a kutatás kezdettől fogva ennek fejlesztésére irányult. A rugalmas kalapács élettartamának a növeléséhez, a legkedvezőbb elrendezéséhez, a kérgezőgép optimális fordulatszámának a megközelítéséhez már részletesebb vizsgálatokra, kutatásra volt szükség és ebben volt segítségünkre a filmtechnika.

A fejlesztés érdekében tisztázni kellett mindenekelőtt a verőkalapácsok működési elvét, a kérgezési folyamat kinematikáját. A forgórészre szerelt verőkalapácsok a kérgezés során a kérgezendő faanyaggal ütköznek. A kalapácsok ütközés előtt meghatározott sebességgel mozognak, s így tömegüket és sebességüket figyelembevéve mozgási energiával rendelkeznek. Ütközéskor (ferde centrális ütközés) a verőkalapács sebessége csökken, mozgási energiájának